

Bruksela, 26 listopada 2021 r.
(OR. en)

14379/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0373 (CNS)

AG 110
INST 423
FREMP 277

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	25 listopada 2021 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2021) 733 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY RADY ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona)

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2021) 733 final.

Załącznik: COM(2021) 733 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.11.2021 r.
COM(2021) 733 final

2021/0373 (CNS)

Wniosek

DYREKTYWA RADY

**ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania
w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie
członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona)**

{SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} - {SWD(2021) 358 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Demokracja jest jedną z wartości, na których opiera się Unia Europejska. Każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym UE, a decyzje należy podejmować w sposób jak najbardziej przejrzysty i zbliżony do obywatela.

Obywatelstwo Unii wiąże się ze szczególnymi prawami demokratycznymi. Obywatele Unii, którzy skorzystali z prawa do zamieszkania, podjęcia pracy, studiowania lub prowadzenia badań w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami („przemieszczający się obywatele UE”), mają prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

Dyrektywa Rady 94/80/WE ustanawia szczegółowe warunki wykonywania praw wyborczych w wyborach lokalnych przez takich obywateli w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

W sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE z 2020 r.¹ Komisja wyraziła zamiar zaproponowania aktualizacji dyrektywy Rady 94/80/WE w sprawie prawa przemieszczających się obywateli UE do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych. Głównym celem jest ułatwienie przekazywania informacji obywatelom oraz aktualizacja przepisów w załączniku do dyrektywy Rady. W programie prac Komisji na 2021 r. zapowiedziano inicjatywę ustawodawczą mającą na celu zapewnienie szerszego korzystania z praw wyborczych przez przemieszczających się obywateli UE.

Pomimo obowiązujących obecnie środków przemieszczający się obywatele UE nadal napotykają trudności w korzystaniu z przysługujących im praw wyborczych w wyborach lokalnych. Problemy obejmują trudności w uzyskiwaniu przez przemieszczających się obywateli UE prawidłowych informacji na temat korzystania z praw wyborczych, uciążliwe procedury rejestracji oraz skutki skreślenia ze spisu wyborców w państwie członkowskim pochodzenia. Konieczna jest aktualizacja załącznika do dyrektywy ze względu na zmiany we „wspólnotach lokalnych stopnia podstawowego” niektórych państw członkowskich oraz wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej.

Niniejsza inicjatywa ma na celu zaradzenie zaobserwowanym trudnościom w korzystaniu z praw wyborczych przez przemieszczających się obywateli UE. Przewiduje ona aktualizację, doprecyzowanie i wzmocnienie przepisów w celu zapewnienia, że będą one wspierały szeroki i pluralistyczny udział przemieszczających się obywateli UE w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

Niniejszy wniosek opiera się na długoletniej i regularnej wymianie informacji z właściwymi organami państw członkowskich za pośrednictwem specjalnej grupy Komisji ds. wdrażania dyrektywy, grupy ekspertów ds. wyborów, a także dwóch specjalnych posiedzeń multidyscyplinarnej europejskiej sieci współpracy w zakresie wyborów i grupy ekspertów ds. wyborów.

Jest to inicjatywa w ramach programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

¹ COM(2020) 730 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730)

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wniosek jest ściśle powiązany z wnioskiem dotyczącym przekształcenia dyrektywy Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r.² oraz z pracami prowadzonymi nad innymi inicjatywami w ramach pakietu dotyczącego przejrzystości i demokracji przewidzianego w programie prac Komisji³.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek zapewnia spójność z unijnym rozporządzeniem w sprawie jednolitego portalu cyfrowego⁴ w zakresie dostępu obywateli do wysokiej jakości informacji w odniesieniu do przepisów unijnych i krajowych mających zastosowanie do obywateli korzystających lub zamierzających korzystać ze swoich praw wynikających z prawa Unii w dziedzinie rynku wewnętrznego oraz z komunikatem „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030”⁵, którego celem jest zagwarantowanie praw politycznych osobom z niepełnosprawnościami na równi z innymi osobami⁶. Stanowi on również uzupełnienie innych polityk UE związanych z demokracją i środowiskiem cyfrowym⁷. Wniosek ma na celu zapewnienie przemieszczającym się obywatelom UE równego dostępu do rozwiązań w zakresie głosowania elektronicznego lub internetowego, co przełoży się na szerszą ochronę ich praw podstawowych i wyższy poziom udziału w życiu demokratycznym ogółu społeczeństwa. Inicjatywa jest spójna z przepisami UE dotyczącymi ochrony danych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Art. 20 TFUE ustanawia obywatelstwo Unii. Art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 ust. 1 TFUE oraz art. 40 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowią, że obywatele Unii mają prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. Art. 22 TFUE stanowi, że korzystanie z tego prawa podlega szczegółowym warunkom ustalonym przez Radę, stanowiącą jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Prawo przemieszczających się obywateli UE do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim zamieszkania stanowi jedno z praw związanych ze statusem obywatelstwa Unii zapisanym w części drugiej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Art. 22 ust. 1 Traktatu wyraźnie przewiduje, że Rada określa szczegółowe

² Dyrektywa Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

⁴ EUR-Lex - 32018R1724 - PL - EUR-Lex (europa.eu).

⁵ EUR-Lex - 52021DC0101 - PL - EUR-Lex (europa.eu).

⁶ Zob. również Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której UE i państwa członkowskie są stronami.

⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie europejskiego planu działania na rzecz demokracji, COM(2020) 790 final.

warunki w celu zapewnienia skutecznego wykonywania tego prawa we wszystkich państwach członkowskich. Takie warunki zostały pierwotnie określone poprzez przyjęcie dyrektywy 94/80/WE.

Przekształcenie dyrektywy 94/80/WE oraz zmiana i aktualizacja zawartych w niej wspólnych norm i procedur pociągają za sobą konieczność podjęcia działań na szczeblu Unii.

- **Proporcjonalność**

Proponowane ukierunkowane środki nie wykraczają poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia długoterminowego celu, jakim jest rozwój i wzmacnianie europejskiej demokracji. Udoskonalają one ramy regulujące wykonywanie przez przemieszczających się obywateli UE praw wyborczych przysługujących im na mocy Traktatów. Wniosek jest zatem zgodny z zasadą proporcjonalności.

- **Wybór instrumentu**

Dyrektywa Rady zawiera już solidny zestaw przepisów dotyczących norm i procedur w zakresie wykonywania praw wyborczych przez przemieszczających się obywateli UE. Niniejszy wniosek ma na celu wprowadzenie ukierunkowanych zmian do tej dyrektywy Rady w celu wyeliminowania pewnych niedociągnięć i przeszkód napotykanym przez państwa członkowskie i obywateli. Zważywszy na konieczność aktualizacji tekstu, nieaktualnych odesłań i przepisów, właściwym środkiem jest przekształcenie dyrektywy Rady. Z uwagi na to, że wniosek dotyczy przekształcenia dyrektywy Rady, najwłaściwszy jest taki sam instrument prawny.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Z uwagi na dostępność sprawozdań sporządzonych niedawno przez Komisję zastosowano odstępstwo od zasady „najpierw oceniaj”. Istnieją dowody wyraźnie wskazujące na potrzebę aktualizacji dyrektywy 94/80/WE⁸, co uznaje się za wystarczające dla etapu oceny. Ponadto w badaniu zewnętrznym przygotowanym na potrzeby oceny skutków ujęto również elementy oceny istniejących ram prawnych⁹.

⁸ Sprawozdanie dotyczące stosowania dyrektywy 94/80/WE w sprawie prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych, COM(2018) 044 final; sprawozdanie na temat obywatelstwa UE z 2017 r., COM(2017) 30 final; sprawozdanie dotyczące stosowania dyrektywy 94/80/WE w sprawie prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (COM(2012) 99 final). Dyrektywa została również czterokrotnie zmieniona (dyrektywą Rady 96/30/WE z dnia 13 maja 1996 r., dyrektywą Rady 2006/106/WE z dnia 20 listopada 2006 r., decyzją wykonawczą Komisji z dnia 19 lipca 2012 r., dyrektywą Rady 2013/19/UE z dnia 13 maja 2013 r.) w celu wprowadzenia niezbędnych zmian w następstwie podpisania aktu przystąpienia do Unii.

⁹ Badanie przeprowadzone w 2021 r. na potrzeby przygotowania oceny skutków potencjalnej inicjatywy politycznej UE mającej na celu wspieranie szerokiego i pluralistycznego udziału przemieszczających się obywateli UE w wyborach do Parlamentu Europejskiego i wyborach lokalnych w Europie <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i załączniki do tego badania <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przygotowując niniejszy wniosek, Komisja prowadziła zacieśniony dialog i konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami.

Wniosek opiera się między innymi na otwartych konsultacjach publicznych¹⁰ z obywatelami, organizacjami pozarządowymi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi, na odpowiednich badaniach, w tym w ramach sieci akademickiej ds. praw obywatelskich UE¹¹, oraz na wynikach zewnętrznego badania przygotowanego na potrzeby oceny skutków przeprowadzonej przed przedstawieniem wniosku¹². Ponadto przemieszczający się obywatele UE¹³, europejska sieć współpracy w zakresie wyborów¹⁴ oraz grupa ekspertów ds. wyborów udzielili odpowiednich informacji zwrotnych. We wniosku ujęto również konkluzje z odpowiednich projektów finansowanych w ramach programów „Prawa, równość i obywatelstwo”¹⁵ oraz „Europa dla Obywateli”¹⁶, a także bezpośrednie informacje zwrotne od obywateli Unii otrzymane przez Komisję i Parlament Europejski.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Istotne informacje pozyskano drogą konsultacji eksperckich, w szczególności z ustanowioną przez Komisję grupą ekspertów ds. wyborów¹⁷ oraz europejską siecią współpracy w zakresie wyborów¹⁸.

W dniach 28 stycznia i 10 czerwca 2021 r. odbyły się dwa wspólne posiedzenia europejskiej sieci współpracy w zakresie wyborów i grupy ekspertów ds. wyborów. Kwestie poruszone na tych posiedzeniach zostały już w dużej mierze omówione na poprzednich posiedzeniach.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EUParliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_pl

¹¹ Udział w życiu politycznym przemieszczających się obywateli UE – wnioski z badań pilotażowych dotyczących Austrii, Belgii, Bułgarii, Niemiec, Grecji, Węgier, Irlandii i Polski.

¹² Badanie przeprowadzone w 2021 r. na potrzeby przygotowania oceny skutków potencjalnej inicjatywy politycznej UE mającej na celu wspieranie szerokiego i pluralistycznego udziału przemieszczających się obywateli UE w wyborach do Parlamentu Europejskiego i wyborach lokalnych w Europie <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i załączniki do tego badania <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

¹³ Na potrzeby badania przeprowadzono ankietę internetową skierowaną do przemieszczających się obywateli UE, aby ocenić ich doświadczenia związane z udziałem w życiu politycznym w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, a także różnorodne czynniki, które mają wpływ na ten udział.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/files/terms-reference-european-cooperation-network-elections_en.

¹⁵ https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm (w języku angielskim).

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_pl

¹⁷ Grupa ekspertów ds. wyborów została utworzona w 2005 r. Misją grupy jest: ustanowienie ścisłej współpracy między organami państw członkowskich i Komisją w sprawach odnoszących się do wyborów; pomoc Komisji poprzez udzielanie informacji i porad na temat sytuacji w zakresie praw wyborczych w UE i jej państwach członkowskich oraz ułatwianie wymiany informacji, doświadczeń i dobrych praktyk w tej dziedzinie. Więcej szczegółów na stronie: [Rejestr grup ekspertów Komisji i podobnych zespołów \(europa.eu\)](#).

¹⁸ Europejska sieć współpracy w zakresie wyborów powstała w 2019 r. Do grupy tej należą przedstawiciele organów państw członkowskich odpowiedzialnych za kwestie wyborów. Umożliwia ona konkretną i praktyczną wymianę poglądów na szereg tematów istotnych dla zapewnienia wolnych i uczciwych wyborów, w tym na temat ochrony danych, cyberbezpieczeństwa, przejrzystości i podnoszenia świadomości. Więcej szczegółów na stronie: [Europejska sieć współpracy w zakresie wyborów | Komisja Europejska \(europa.eu\)](#) (w języku angielskim).

- **Ocena skutków**

Wniosek został poparty oceną skutków (SWD(2021) 357). Zważywszy na podobieństwa między dyrektywą Rady 94/80/WE a dyrektywą Rady 93/109/WE, zarówno pod względem głównych beneficjentów (przemieszczających się obywateli UE), jak i przyznawanych praw i związanych z nimi wymogów dla państw członkowskich, możliwości ich poprawienia i ich funkcjonowanie oceniono w jednym dokumencie. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię w sprawie oceny skutków (SEC(2021) 576).

W ocenie skutków przeanalizowano dwa alternatywne warianty strategiczne służące rozwiązaniu stwierdzonych problemów. Warianty strategiczne obejmują szereg potencjalnych środków rozważanych w celu zapewnienia szerszego korzystania z praw wyborczych. W szczególności warianty te różnią się między sobą tym, że pierwszy z nich obejmuje niewiążące środki, o charakterze nieustawodawczym, które mają przyczynić się do podnoszenia świadomości i wzmocnionej współpracy administracyjnej, a drugi polega na ustanowieniu wspólnych norm dotyczących procedur rejestracji przemieszczających się obywateli UE oraz zapobiegania praktykom skreślania ze spisu wyborców.

Wariant 1 przewiduje ukierunkowane zmiany legislacyjne i niewiążące środki. Ma on na celu skonsolidowanie i doprecyzowanie aktualnych przepisów dyrektywy Rady.

Wariant 2 przewiduje szeroko zakrojoną interwencję legislacyjną. Z poszanowaniem zasady niedyskryminacji jako podstawy dyrektywy drugi wariant strategiczny ma na celu przeprowadzenie jej szeroko zakrojonej reformy, na przykład przez ustanowienie wymogów prawnych dotyczących terminów rejestracji.

Oba warianty poddano analizie pod kątem ich skuteczności, efektywności, spójności z innymi politykami UE oraz zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Wariant 2 uznaje się za najskuteczniejszy dla osiągnięcia wszystkich przewidzianych celów. Preferowanym wariantem jest jednak wariant 1 ze względu na efektywność, spójność oraz pomocniczość i proporcjonalność.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek wiąże się z pewnymi kosztami dla administracji państw członkowskich i UE, wynikającymi ze ściślejszej współpracy, ale oczekuje się, że przyczyni się on również do zwiększenia efektywności organów w związku ze zharmonizowanymi procesami. Ponadto niektóre państwa członkowskie wdrożyły już systemy obejmujące zobowiązania przewidywane w preferowanym wariantcie strategicznym i w związku z tym nie będą musiały ponosić znacznych dodatkowych kosztów.

Wniosek przewiduje uproszczenie procesu rejestracji przemieszczających się obywateli UE w celu głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych.

We wniosku nie stwierdzono żadnych negatywnych skutków wynikających z większej integracji i szerszego udziału w życiu demokratycznym przemieszczających się obywateli UE w przyjmującym państwie członkowskim. Uproszczenie wymogów dotyczących rejestracji przemieszczających się obywateli UE oraz usprawnienie przekazywania im informacji i zwiększenie ich świadomości na temat głosowania sprzyja swobodnemu przepływowi i integracji.

Wniosek przewiduje, że przemieszczający się obywatele UE będą mieli równy dostęp do głosowania zdalnego i elektronicznego na takich samych zasadach jak obywatele danego państwa członkowskiego. Możliwość głosowania zdalnego ułatwia przemieszczającym się obywatelom UE udział w wyborach.

- **Prawa podstawowe**

Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowi, że „Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego,

jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn”.

Art. 10 ust. 1 i 2 TUE stanowi, że „podstawą funkcjonowania Unii jest demokracja przedstawicielska” oraz że „obywatele są bezpośrednio reprezentowani na poziomie Unii w Parlamencie Europejskim”.

Zgodnie z art. 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej Unia uznaje i szanuje prawo osób z niepełnosprawnościami do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

Niniejszy wniosek służy realizacji celów tych przepisów, a zatem jest zgodny z prawami podstawowymi zagwarantowanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i nadaje im skuteczność.

Niniejszy wniosek wzmacnia swobodę przemieszczania się obywateli Unii (art. 45 Karty). Wspiera również dostęp przemieszczających się obywateli UE do procedur głosowania na takich samych warunkach jak obywatele przyjmującego państwa członkowskiego. Ponadto umożliwia im szersze korzystanie z prawa kandydowania w wyborach lokalnych (art. 40 Karty) oraz z prawa do dobrej administracji (art. 41).

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie pociąga ze sobą obciążenia finansowego ani administracyjnego dla UE. Nie ma zatem żadnego wpływu na budżet UE.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Państwa członkowskie będą zobowiązane do wprowadzenia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy Rady w ciągu dwóch lat od jej wejścia w życie. W ciągu trzech lat od wejścia w życie, a następnie co cztery lata, państwa członkowskie muszą przedkładać Komisji sprawozdania ze stosowania dyrektywy. Sprawozdanie powinno zawierać odpowiednie dane statystyczne dotyczące udziału wyborców i kandydatów w wyborach lokalnych oraz podsumowanie działań podjętych w tym zakresie. W ciągu pięciu lat od wejścia w życie, a następnie co pięć lat, Komisja jest zobowiązana przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy Rady.

Aby zapewnić synergię i spójność polityki dotyczącej udziału przemieszczających się obywateli UE w wyborach, Komisja przeprowadzi ocenę stosowania niniejszej dyrektywy równocześnie z oceną stosowania dyrektywy w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego. Ponadto ocena będzie opierać się na sprawozdaniach państw członkowskich oraz wynikach posiedzeń europejskiej sieci współpracy w zakresie wyborów. W związku z tym w ciągu dwóch lat od drugich wyborów do Parlamentu Europejskiego od wejścia w życie niniejszej dyrektywy Komisja oceni jej stosowanie i sporządzi sprawozdanie oceniające postępy w osiąganiu jej celów.

- **Dokumenty wyjaśniające**

W wyroku z dnia 8 lipca 2019 r.¹⁹ i w późniejszym orzecznictwie²⁰ Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że powiadamiając Komisję o krajowych środkach transpozycji, państwa członkowskie muszą przedstawić wystarczająco jasne i precyzyjne informacje oraz wskazać, w odniesieniu do poszczególnych przepisów dyrektywy, przepisy krajowe zapewniające jej transpozycję.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Objaśnienia dotyczą jedynie przepisów dyrektywy, które proponuje się zmienić.

1. Aby ułatwić przemieszczającym się obywatelom UE dostęp do informacji o wyborach, w art. 12 ustanowiono wyższe standardy dotyczące przekazywania informacji o wyborach przemieszczającym się obywatelom UE. We wniosku zobowiązuje się państwa członkowskie do wyznaczenia organów, które będą proaktywnie informowały przemieszczających się obywateli UE mających miejsce zamieszkania na ich terytorium o warunkach i szczegółowych zasadach rejestracji jako wyborca lub kandydat w wyborach lokalnych – przed rejestracją i po niej – do celów wyborczych lub do celów określonych w dyrektywie 2004/38/WE. Mogłoby to również obejmować przekazywanie informacji i korzystanie ze środków komunikacji dostosowanych do konkretnych grup wyborców, takich jak młodzi wyborcy.

W celu zwiększenia świadomości przemieszczających się obywateli UE na temat rejestracji i udziału w wyborach lokalnych oraz lepszego zrozumienia przez nich procedur i praktyk w tym zakresie, w tym samym artykule przewidziano obowiązek przekazywania przez organy wyznaczone przez państwa członkowskie przemieszczającym się obywatelom UE, którzy zostali zarejestrowani jako wyborcy lub kandydaci, szczegółowych i dostosowanych do ich potrzeb informacji na temat:

- a) statusu ich rejestracji;
- b) daty wyborów oraz sposobu i miejsca głosowania, gdy informacje te będą dostępne;
- c) właściwych przepisów dotyczących praw i obowiązków wyborców i kandydatów, w tym zakazów i niedopuszczalności łączenia funkcji oraz sankcji mających zastosowanie w razie naruszenia przepisów wyborczych;
- d) sposobów uzyskania dalszych informacji na temat organizacji wyborów, w tym listy kandydatów.

Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1724 państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia użytkownikom łatwego dostępu do przyjaznych dla użytkownika, dokładnych, aktualnych i wystarczająco wyczerpujących informacji na temat udziału w wyborach lokalnych, umieszczonych na krajowych stronach internetowych. Państwa członkowskie wykorzystują różne środki i kanały komunikacji. W związku z tym, aby zapewnić spójność, w ramach inicjatywy przewiduje się odpowiednie rozszerzenie wymogów jakościowych określonych w rozporządzeniu (UE) 2018/1724 na bezpośrednie i indywidualne przekazywanie przez państwa członkowskie przemieszczającym się obywatelom UE oficjalnych informacji o wyborach.

Informacje przekazuje się w języku urzędowym państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, a ponadto należy je również przekazywać w języku urzędowym UE, który jest powszechnie rozumiany przez jak największą liczbę obywateli Unii mieszkających na jego terytorium. Państwa członkowskie będą mogły korzystać z portalu Twoja Europa. Dzięki poszerzeniu zakresu danych, które przemieszczający się obywatele UE muszą podawać, aby

¹⁹ Komisja/Belgia, C-543/17.

²⁰ Zob. wyroki w sprawach Komisja/Rumunia, C-549/18, i Komisja/Irlandia, C-550/18.

zarejestrować się jako wyborcy i kandydaci, o dane kontaktowe, państwa członkowskie będą mogły korzystać z kanałów elektronicznych do bezpośredniego przekazywania informacji. Aby zapewnić pluralistyczny udział w wyborach, w inicjatywie określono również wymogi dotyczące dostępności w odniesieniu do informacji przekazywanych osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym, wykorzystując w tym celu jako źródło inspiracji uwagi Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami dotyczące art. 21 i 29 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

2. W celu zmniejszenia barier administracyjnych, z jakimi borykają się przemieszczający się obywatele UE, w inicjatywie (w art. 8 i 9) wprowadzono ujednolicone wzory formalnych oświadczeń, określone w załącznikach II i III, które przemieszczający się obywatele UE są obowiązani przedstawić w celu zarejestrowania się jako wyborcy i kandydaci. Dane uzupełnia się o dane kontaktowe, dzięki czemu państwa członkowskie będą mogły wywiązać się z obowiązku udzielania informacji. Z uwagi na to, że załączniki do dyrektywy zostaną opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, będą one dostępne zarówno dla obywateli, jak i organów krajowych we wszystkich językach urzędowych UE.

3. We wniosku (w art. 8 ust. 5) ogranicza się zakres wpisywania przemieszczających się obywateli UE do rejestrów wyborców przyjmującego państwa członkowskiego, uniemożliwiając skreślenie z rejestrów wyborców państwa członkowskiego pochodzenia wyłącznie na tej podstawie.

4. Art. 14 określa wymóg regularnego monitorowania i składania sprawozdań z wdrażania przez państwa członkowskie. Sprawozdania będą zawierać odpowiednie dane statystyczne dotyczące udziału wyborców i kandydatów w wyborach lokalnych – zgodnie z art. 3 – oraz podsumowanie działań podjętych w tym zakresie. Pozwoli to Komisji ocenić efektywność metod stosowanych przez państwa członkowskie i zaproponować alternatywne rozwiązania służące jej poprawie. Art. 16 przewiduje przeprowadzenie oceny stosowania dyrektywy w ciągu dwóch lat od wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2029 r.

5. W art. 2, 8 i 9 przyznaje się Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych w celu zapewnienia, aby wykaz wspólnot lokalnych stopnia podstawowego był aktualny oraz by wzory formalnych oświadczeń składanych przez przemieszczających się obywateli UE przy rejestracji jako wyborcy lub kandydaci nadal zawierały odpowiednie dane. W art. 16 określono granice przekazania uprawnień zgodnie z art. 290 TFUE.

6. Zgodnie z zasadą niedyskryminacji w art. 10 zobowiązuje się państwa członkowskie do zapewnienia przemieszczającym się obywatelom UE dostępu do tych samych sposobów głosowania z wyprzedzeniem, głosowania korespondencyjnego, głosowania elektronicznego i głosowania internetowego, z jakich mogą skorzystać w wyborach lokalnych ich własni obywatele.

7. We wniosku skreślono sformułowanie „z urzędu” w art. 8 ust. 3 zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych dotyczącymi ograniczeń w zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji. Ponadto, aby zapewnić przemieszczającym się obywatelom UE dostęp do informacji na takich samych warunkach jak własnym obywatelom, państwa członkowskie są zobowiązane do powiadamiania przemieszczających się obywateli UE o skreśleniu ich z rejestru wyborców, jeżeli taki obowiązek przewidziano w odniesieniu do ich własnych obywateli.

8. Obecnie przyjmujące państwa członkowskie mogą wymagać od kandydata będącego obywatelem innego państwa członkowskiego UE przedstawienia przed wyborami lub po wyborach zaświadczenia dotyczącego jego prawa do kandydowania w wyborach. Przedstawienia takiego zaświadczenia można żądać, jeżeli istnieją wątpliwości co do treści oświadczenia, w którym kandydat stwierdza, że nie został pozbawiony tego prawa w państwie członkowskim pochodzenia, lub w każdym przypadku, o ile zostało to przewidziane w ustawodawstwie krajowym.

Ponieważ obowiązek złożenia takiego oświadczenia sam w sobie zniechęca do kandydowania w wyborach przez osoby pozbawione prawa do kandydowania, niniejsza inicjatywa ma na celu wyeliminowanie możliwości nałożenia ogólnego obowiązku przedstawienia wyżej wymienionego zaświadczenia na wszystkich kandydatów będących obywatelami innego państwa członkowskiego UE. We wniosku przewiduje się natomiast, że państwa członkowskie mają możliwość żądania przedstawienia takiego zaświadczenia na podstawie indywidualnej oceny wiarygodności oświadczenia.

9. W tym samym celu, to jest w celu zwiększenia świadomości przemieszczających się obywateli UE, we wniosku przewiduje się również zmianę art. 11 ust. 1 poprzez nałożenie na państwa członkowskie obowiązku posługiwania się jasnym i prostym językiem podczas informowania przemieszczających się obywateli UE o statusie ich rejestracji. Doprecyzowuje się również zakres obowiązku spoczywającego na państwach członkowskich poprzez zastąpienie słowa „czynności” słowem „decyzja”. W nowym ustępie art. 11 przewidziano prawo wyborców i kandydatów objętych zakresem art. 3 dyrektywy do korygowania wszelkich niespójności lub błędów w danych zawartych w rejestrach wyborców lub na listach kandydatów na podobnych warunkach jak w przypadku obywateli przyjmującego państwa członkowskiego.

10. Wniosek przewiduje również dostosowanie zdezaktualizowanego języka i nieaktualnych odniesień (art. 3 lit a), art. 7 ust. 1, art. 8 ust. 2 oraz art. 9 ust. 1) poprzez zastąpienie „Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” „Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” oraz poprzez użycie języka neutralnego płciowo.

11. Zmiany w wykazie wspólnot lokalnych stopnia podstawowego wprowadza się w odpowiedzi na powiadomienia otrzymane od państw członkowskich oraz na wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej.

12. W art. 17 określono transpozycję dyrektywy.

Wniosek

DYREKTYWA RADY

ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ~~ustanawiający Wspólnotę Europejską~~ ☒ o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ☒, w szczególności jego art. ~~86~~ ☒ 22 ☒ ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

↓ nowy

(1) Do dyrektywy Rady 94/80/WE¹ należy wprowadzić szereg zmian. W celu zapewnienia jasności dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.

(2) Art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przyznaje obywatelom Unii mającym miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania na takich samych warunkach jak obywatele przyjmującego państwa członkowskiego. Prawo to, potwierdzone również w art. 40 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”), stanowi szczególny wyraz zasady równości i niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową ustanowionej w art. 21. Wynika ono również z prawa do

¹ Dyrektywa Rady 94/80/WE z dnia 19 grudnia 1994 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz.U. L 368 z 31.12.1994, s. 38).

swobodnego przemieszczania się i pobytu przewidzianego w art. 20 ust. 2 lit. a) i art. 21 TFUE oraz art. 45 Karty.

- (3) Szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych określono w dyrektywie Rady 94/80/WE.
- (4) W sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE z 2020 r.² Komisja podkreśliła potrzebę aktualizacji, doprecyzowania i wzmocnienia przepisów dotyczących wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w celu zapewnienia, by wspierały one szeroki i pluralistyczny udział przemieszczających się obywateli UE w tych wyborach. Biorąc również pod uwagę doświadczenie zdobyte w związku z jej stosowaniem w odniesieniu do kolejnych wyborów oraz potrzebę uwzględnienia zmian wynikających z poprawek wprowadzonych w Traktatach, należy dokonać aktualizacji szeregu przepisów tej dyrektywy.
- (5) Procedura wyborcza stosowana w wyborach lokalnych wchodzi w zakres kompetencji państw członkowskich, które organizują je zgodnie ze swoimi szczególnymi tradycjami oraz standardami międzynarodowymi i europejskimi. Zgodnie z Międzynarodowym paktem praw obywatelskich i politycznych oraz z przepisami europejskiej konwencji praw człowieka państwa członkowskie powinny nie tylko uznawać i szanować prawo obywateli Unii do głosowania i kandydowania, ale także zapewniać im łatwy dostęp do praw wyborczych poprzez usunięcie jak największej liczby przeszkód utrudniających im udział w wyborach.
- (6) Aby zapewnić obywatelom Unii mieszkającym w państwach członkowskich, których nie są obywatelami („obywatele Unii będący obywatelami innego państwa członkowskiego”), możliwość wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych na takich samych warunkach jak obywatele przyjmującego państwa członkowskiego, należy doprecyzować warunki rejestracji i uczestnictwa w takich wyborach, aby zapewnić równe traktowanie obywateli Unii będących obywatelami danego państwa i obywateli innych państw członkowskich. W szczególności obywatele Unii chcący głosować i kandydować w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, powinni być traktowani jednakowo w odniesieniu do wszelkich warunków dotyczących okresu pobytu, które muszą spełniać, aby móc korzystać z tego prawa, a także dowodów potwierdzających spełnianie takich warunków.
- (7) Ponadto od obywateli Unii będących obywatelami innego państwa członkowskiego nie należy wymagać spełnienia dodatkowych specjalnych warunków, po to aby mogli oni wykonać prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych, chyba że w wyjątkowych sytuacjach odmienne traktowanie obywateli danego państwa i obywateli innych państw członkowskich jest uzasadnione szczególnymi okolicznościami.

² Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE z 2020 r. Wzmacnianie pozycji obywateli i ochrona ich praw, COM(2020) 730 final.

↓ 94/80/WE motyw 1
(dostosowany)

~~Traktat o Unii Europejskiej oznacza nowy etap w procesie tworzenia coraz silniejszych związków między narodami Europy; jednym z celów Traktatu jest tworzenie, w sposób spójny i solidarny, związków między narodami Państw Członkowskich; do jego podstawowych celów należy wzmocnienie ochrony praw i interesów obywateli Państw Członkowskich poprzez wprowadzenie obywatelstwa Unii;~~

↓ 94/80/WE motyw 2
(dostosowany)

~~w tym celu w tytule II Traktatu o Unii Europejskiej wprowadza się obywatelstwo Unii dla wszystkich obywateli Państw Członkowskich oraz przyznaje się im w związku z tym szereg praw;~~

↓ 94/80/WE motyw 3
(dostosowany)

~~przewidziane w art. 8b ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym dana osoba ma miejsce zamieszkania, jest zastosowaniem zasady niedyskryminacji między osobami mającymi obywatelstwo danego państwa a osobami będącymi obywatelami innego państwa oraz uzupełnieniem, zagwarantowanego w art. 8a niniejszego Traktatu, prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania;~~

↓ 94/80/WE motyw 4
(dostosowany)

~~stosowanie art. 8b ust. 1 nie zakłada pełnej harmonizacji ordynacji wyborczych Państw Członkowskich; dąży on przede wszystkim do zniesienia wymogu obywatelstwa, od którego większość Państw Członkowskich uzależnia wykonywanie prawa głosowania i kandydowania w wyborach; ponadto, aby uwzględnić zasadę proporcjonalności, wymienioną w art. 3b Traktatu, treść wspólnotowej legislacji w tej dziedzinie nie powinna wykroczać poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów art. 8b ust. 1 Traktatu;~~

↓ 94/80/WE motyw 5
(dostosowany)

~~zamiarem art. 8b ust. 1 jest zapewnienie wszystkim obywatelom Unii, bez względu na to, czy są obywatelami Państwa Członkowskiego miejsca zamieszkania czy nie, możliwości wykonywania w tym państwie prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych na takich samych warunkach; z tego względu warunki wobec obywateli Unii niemających obywatelstwa odnośnego państwa, w szczególności dotyczące okresu i dowodu miejsca zamieszkania, powinny być takie same jak warunki stawiane obywatelom tego Państwa Członkowskiego, jeśli takie warunki są w ogóle stawiane; od obywateli Unii niebędących obywatelami danego Państwa Członkowskiego nie można wymagać spełnienia dodatkowych specjalnych warunków, chyba że w wyjątkowych sytuacjach odmienne traktowanie obywateli własnych i obcych jest uzasadnione szczególnymi okolicznościami;~~

↓ 94/80/WE motyw 6
(dostosowany)

~~artykuł 8b ust. 1 Traktatu uznaje prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania, przy czym prawo to nie zastępuje prawa głosowania i kandydowania w Państwie Członkowskim, którego obywatelem jest dany obywatel Unii; należy szanować przysługujące obywatelom Unii prawo wyboru Państwa Członkowskiego, w którym chcą oni uczestniczyć w wyborach lokalnych; z tego względu jest zasadne, aby obywatele ci mogli wyrazić swoją wolę do wzięcia udziału w wyborach w takim Państwie, przy czym w Państwie Członkowskim, w którym udział w wyborach nie jest obowiązkowy, dopuszczalna może być rejestracja z urzędu takich obywateli na listach wyborców;~~

↓ 94/80/WE motyw 7
(dostosowany)

~~lokalna administracja w różnych Państwach Członkowskich odzwierciedla różne polityczne i prawne tradycje oraz charakteryzuje się dużą różnorodnością struktur; termin „wybory lokalne” nie jest z tego powodu tożsamy we wszystkich Państwach Członkowskich; przedmiot niniejszej dyrektywy musi zostać zatem sprecyzowany poprzez zdefiniowanie pojęcia wyborów lokalnych; wybory takie obejmują powszechne i bezpośrednie wybory na poziomie wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego oraz jednostek podległych; dotyczy to zarówno powszechnych i bezpośrednich wyborów do samorządowych organów przedstawicielskich, jak również do samorządowych organów wykonawczych;~~

↓ nowy

- (8) Aby umożliwić obywatelom Unii korzystanie z prawa głosowania i kandydowania w wyborach w państwie miejsca zamieszkania, należy ich wpisać do rejestru wyborców z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem wyborów. Formalności związane z taką rejestracją powinny być możliwie jak najprostsze. Wystarczające powinno być przedstawienie przez zainteresowanych obywateli Unii ważnego dowodu tożsamości i formalnego oświadczenia zawierającego elementy świadczące o ich uprawnieniu do udziału w wyborach. Po zarejestrowaniu obywatele Unii będący obywatelami innego państwa członkowskiego powinni pozostawać w rejestrze wyborców na takich samych warunkach jak obywatele Unii będący obywatelami danego państwa członkowskiego, dopóki spełniają warunki korzystania z prawa do głosowania. Ponadto obywatele Unii powinni przekazać właściwym organom dane kontaktowe, aby organy te mogły regularnie przekazywać im informacje.
- (9) Chociaż państwa członkowskie są uprawnione do decydowania o prawie obywateli zamieszkujących poza ich terytorium do głosowania lub kandydowania w wyborach lokalnych, fakt wpisania obywatela Unii będącego obywatelem innego państwa członkowskiego do rejestru wyborców w państwie członkowskim miejsca zamieszkania nie powinien sam w sobie stanowić podstawy do jego skreślenia z rejestru wyborców w państwie członkowskim pochodzenia.

↓ 94/80/WE motyw 8
(dostosowany)
⇒ nowy

- (10) Pozbawienie prawa kandydowania w wyborach może wynikać z decyzji indywidualnej decyzji właściwych władz państwa członkowskiego miejsca zamieszkania lub państwa członkowskiego pochodzenia. Mmając na uwadze polityczne znaczenie sprawowania mandatu ☒ przedstawicielskiego ☒ nadanego w wyborach lokalnych, państwa członkowskie powinny ☒ być uprawnione do uzyskania od państwa członkowskiego pochodzenia informacji dotyczących pozbawienia prawa kandydowania w państwie członkowskim pochodzenia kandydata. ☒ ~~podjąć wszelkie niezbędne działania celem zapewnienia, że osoba pozbawiona prawa kandydowania w Państwie Członkowskim jej pochodzenia nie odzyska tego prawa jedynie w wyniku tego, że ma miejsce zamieszkania w innym Państwie Członkowskim; ten szczególny problem, odnoszący się do kandydatów będących obywatelami innego Państwa Członkowskiego, stanowi uzasadnienie umożliwiające tym Państwom Członkowskim, które uznają to za konieczne, objęcie takich kandydatów przepisami wykluczającymi nie tylko obowiązującymi w Państwie Członkowskim ich miejsca zamieszkania, lecz również Państwa Członkowskiego ich pochodzenia; mając na uwadze zasadę proporcjonalności, jest jednak wystarczające, że prawo głosowania objęte jest jedynie przepisami wykluczającymi Państwa Członkowskiego miejsca zamieszkania;~~

↓ 94/80/WE motyw 9
(dostosowany)

- (11) Zadania organów wykonawczych wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego mogą obejmować branie udziału w wykonywaniu władzy publicznej oraz ochronę interesu powszechnego; z tego względu państwa członkowskie powinny mieć prawo do zastrzeżenia pełnienia tych urzędów tylko przez własnych obywateli ☒ z pełnym poszanowaniem zasady proporcjonalności ☒ . ~~poza tym Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia w tym celu właściwych działań, które jednak nie mogą ograniczać prawa głosowania obywateli innych Państw Członkowskich w stopniu większym, niż jest to konieczne dla osiągnięcia tego celu;~~

↓ 94/80/WE motyw 10
(dostosowany)

- (12) Jest również uzasadnione, aby udział członków ~~samorządowych władz przedstawicielskich~~ ☒ lokalnego organu przedstawicielskiego ☒ w wyborach ~~zgromadzenia~~ ☒ do organu ☒ parlamentarnego zastrzeżony był dla własnych obywateli.

↓ 94/80/WE motyw 11
(dostosowany)

- (13) Jeżeli przepisy prawne państw członkowskich stanowią, że sprawowanie ~~urzędu pochodzącego z wyboru~~ ☒ mandatu przedstawicielskiego nadanego w wyborach lokalnych ☒ nie może być łączone ze sprawowaniem innego urzędu, państwa

członkowskie mogą rozszerzyć zakres takiego zakazu na odpowiednie urzędy sprawowane w innych państwach członkowskich.

↓ 94/80/WE motyw 6
(dostosowany)

- (14) ~~artykuł 8b ust. 1 Traktatu uznaje~~ Prawo ☒ przyznane obywatelom Unii będącym obywatelami innego państwa członkowskiego ☒ do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, ~~przy czym prawo to nie zastępuje~~ prawa głosowania i kandydowania w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dany obywatel Unii. ~~Należy~~ ☒ zatem zapewnić poszanowanie ☒ ~~szanować~~ przysługującego obywatelom Unii prawa wyboru państwa członkowskiego, w którym chcą oni uczestniczyć w wyborach lokalnych, ~~z tego względu jest zasadne, aby obywatele ci mogli wyrazić swoją wolę do~~ ☒ oraz umożliwić tym obywatelom wyrażenie woli ☒ wzięcia udziału w wyborach w ~~takim państwie,~~ ☒ państwie członkowskim miejsca zamieszkania. ☒ ~~przy czym w Państwie Członkowskim,~~ ☒ Państwa członkowskie ☒, w których udział w wyborach nie jest obowiązkowy, ☒ mogą przewidzieć możliwość wpisu ☒ ~~dopuszczalna może być rejestracja z urzędu~~ takich obywateli ~~na listach~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców ☒ z urzędu ☒.

↓ nowy

- (15) Dostępność informacji na temat praw i procedur wyborczych jest kluczowym warunkiem zapewnienia skutecznego wykonywania prawa przewidzianego w art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 ust. 1 TFUE.
- (16) Brak odpowiednich informacji w kontekście procedur wyborczych wpływa na korzystanie przez obywateli z przysługujących im praw wyborczych w ramach ich praw jako obywateli Unii. Ma on również wpływ na zdolność właściwych organów do wykonywania ich praw i wywiązywania się z obowiązków. Państwa członkowskie powinny być zobowiązane do wyznaczenia organów odpowiedzialnych za udzielanie obywatelom Unii stosownych informacji na temat ich praw określonych w art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 ust. 1 TFUE oraz krajowych przepisów i procedur dotyczących udziału w wyborach lokalnych i organizacji tych wyborów. W celu zapewnienia skuteczności komunikacji informacje powinny być przekazywane w jasny i zrozumiały sposób.
- (17) W celu zwiększenia dostępności informacji o wyborach informacje te powinny być udostępniane w co najmniej jednym języku urzędowym Unii innym niż język urzędowy lub języki urzędowe przyjmującego państwa członkowskiego, powszechnie rozumianym przez jak największą liczbę obywateli Unii mieszkających na jego terytorium. Państwa członkowskie mogą posługiwać się różnymi językami urzędowymi Unii w określonych częściach swojego terytorium lub regionach w zależności od tego, jaki język jest zrozumiały dla największej grupy obywateli Unii tam mieszkających.

↓ 94/80/WE motyw 12
(dostosowany)
⇒ nowy

- (18) ~~Zgodnie z art. 8b~~ ~~z~~ 22 ~~ust. 1 Traktatu~~ ~~TFUE~~ wszelkie odstępstwa od ~~ogólnych zasad~~ przepisów ogólnych ~~niniejszej dyrektywy~~ muszą być uzasadnione specyficznymi problemami danego państwa członkowskiego ~~oraz~~ muszą być zgodne z wymogami określonymi w art. 52 Karty, a w szczególności z wymogiem określającym, że wszelkie ograniczenia w korzystaniu z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych muszą być przewidziane ustawą i być zgodne z zasadami proporcjonalności i konieczności ~~.~~ Ponadto ~~przy czym~~ każde takie odstępstwo musi ~~podlegać sprawdzeniu co do jego wyjątkowego charakteru~~ z samej swej natury podlegać kontroli ~~zgodnie z art. 47 Karty~~.

↓ 94/80/WE motyw 13
(dostosowany)

- (19) ~~T~~ Takie specyficzne problemy mogą powstawać w państwie członkowskim, w którym odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do ~~udziału w wyborach~~ głosowania ~~z~~ mających miejsce zamieszkania w tym państwie, lecz niebędących jego obywatelami, znacznie przekracza średnią. ~~odstępstwo jest uzasadnione. Ww~~ przypadku gdy tacy obywatele Unii stanowią ponad 20 % ogółu wyborców, ~~odstępstwo jest uzasadnione~~ ~~przy czym jego punktem odniesienia musi być~~ Odstępstwa takie powinny opierać się na ~~z~~ kryterium okresu zamieszkania.

↓ 94/80/WE motyw 14

~~obywatelstwo Unii ma na celu umożliwienie obywatelom Unii lepszej integracji w państwie przyjmującym; w związku z tym, zgodnie z intencją autorów Traktatu, należy unikać wszelkiego różnicowania między listami kandydatów będących własnymi obywatelami a kandydatami zagranicznymi;~~

↓ 94/80/WE motyw 15
(dostosowany)

- (20) ~~ryzyko takiego różnicowania dotyczy w szczególności Państwa Członkowskiego,~~ ~~z~~ Państwo członkowskie ~~z~~, w którym odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do ~~udziału w wyborach~~ głosowania ~~z~~ mających miejsce zamieszkania w tym państwie, lecz niebędących jego obywatelami, przekracza 20 % ogólnej liczby mających tam miejsce zamieszkania obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania; ~~z tego względu ważne jest, aby takie Państwo Członkowskie mogło~~ ~~z~~ powinno mieć możliwość ~~z~~ ustanowienia, zgodnie z art. ~~8b~~ ~~Traktatu~~ 22 ust. 1 TFUE ~~z~~, szczególnych przepisów dotyczących składu list kandydatów.

↓ 94/80/WE motyw 16

- (21) ~~W~~ niektórych państwach członkowskich mający tam miejsce zamieszkania obywatele innych państw członkowskich mają prawo głosowania w wyborach do parlamentów narodowych; z tego względu możliwe są ułatwienia w odniesieniu do niektórych formalności przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
-

↓ 94/80/WE motyw 17
(dostosowany)

- (22) Królestwo Belgii charakteryzuje się szczególnymi cechami i relacjami równowagi, ponieważ belgijska ~~konstytucja~~ konstytucja w art. 1–4 przewiduje trzy języki urzędowe oraz podział na regiony i wspólnoty. ~~W związku z czym nieograniczone stosowanie niniejszej dyrektywy mogłoby w pewnych gminach wywoływać skutki, które uzasadniają wprowadzenie odstępstw od niniejszej dyrektywy, mające na względzie powyższe szczególne cechy i relacje w celu uwzględnienia powyższych szczególnych cech i relacji równowagi.~~
-

↓ 94/80/WE motyw 18
(dostosowany)
⇒ nowy

- (23) ⇒ Dane dotyczące wykonywania praw i stosowania niniejszej dyrektywy mogą być przydatne przy określaniu środków niezbędnych do zapewnienia skutecznego wykonywania praw wyborczych obywateli Unii. Aby usprawnić gromadzenie danych na potrzeby wyborów lokalnych, należy wprowadzić regularne monitorowanie przez państwa członkowskie i obowiązek składania przez nie sprawozdań z wdrażania, które oprócz danych statystycznych powinny zawierać informacje na temat działań podjętych w celu wspierania udziału w wyborach obywateli Unii będących obywatelami innego państwa członkowskiego. ~~po wejściu w życie niniejszej dyrektywy Komisja dokona~~ Komisja ~~dokona~~ powinna dokonać ~~oceny jej prawnego i faktycznego~~ oceny ~~stosowania~~ stosowania dyrektywy, włączając w to zmiany w elektoracie, które miały miejsce od jej wejścia w życie ~~i w tym celu~~ i ~~przedstawić~~ przedstawić ona Parlamentowi Europejskiemu i Radzie stosowne sprawozdanie z tej oceny.
-

↓ nowy

- (24) Konieczne jest, aby Komisja przeprowadziła własną ocenę stosowania niniejszej dyrektywy w rozsądnym terminie od jej wejścia w życie, w ścisłym powiązaniu z oceną stosowania dyrektywy Rady 93/109/WE³ z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami.

³ Dyrektywa Rady 93/109/WE³ z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona).

(25) W celu zapewnienia, aby wykaz wspólnot lokalnych stopnia podstawowego w państwach członkowskich pozostawał aktualny, a formalne oświadczenia składane przez obywateli Unii będących obywatelami innego państwa członkowskiego, którzy chcą głosować lub kandydować w wyborach lokalnych, nadal zawierały odpowiednie dane w kontekście wykonywania praw wyborczych przez obywateli Unii, należy przekazać Komisji, zgodnie z art. 290 TFUE, uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych w sprawie zmiany wykazu wspólnot lokalnych stopnia podstawowego i wzoru formalnego oświadczenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁴. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

(26) Państwa członkowskie, poprzez ratyfikację Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, oraz Unia, poprzez jej zawarcie⁵, zobowiązały się do zapewnienia przestrzegania tej konwencji, w tym jej art. 29 dotyczącego uczestnictwa w życiu politycznym i publicznym. Aby wspierać pluralistyczny i równy udział w wyborach osób z niepełnosprawnościami, należy zapewnić, aby warunki dotyczące korzystania przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w tym państwie należycie uwzględniały potrzeby obywateli z niepełnosprawnościami i osób starszych.

(27) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁶ i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725⁷ mają zastosowanie w odniesieniu do danych osobowych przetwarzanych w związku z wdrażaniem niniejszej dyrektywy.

(28) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i zasad uznanych w szczególności w Karcie, w szczególności w art. 21 i 40. W związku z tym kluczowe jest, aby niniejsza dyrektywa wykonywana była zgodnie z tymi prawami i zasadami poprzez zapewnienie pełnego poszanowania, między innymi, prawa do ochrony danych osobowych, prawa do niedyskryminacji, prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych, swobody przemieszczania się i pobytu oraz prawa do skutecznego środka prawnego.

⁴ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁵ Decyzja Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

- (29) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno być ograniczone do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę w porównaniu z wcześniejszymi dyrektywami. Zobowiązanie do transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszych dyrektyw.
- (30) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji dyrektyw do prawa krajowego, określonych w załączniku IV część B,

↓ 94/80/WE (dostosowany)

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

⌘ Przedmiot i zakres stosowania ⌘

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia szczegółowe warunki, według których obywatele Unii mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, wykonują w tym państwie prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych.
2. Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają przepisów krajowych dotyczących prawa głosowania i kandydowania obywateli danego państwa członkowskiego mających miejsce zamieszkania poza terytorium tego państwa ~~oraz~~ ⌘ ani ⌘ obywateli państw trzecich, którzy mają miejsce zamieszkania w tym państwie.

Artykuł 2

⌘ Definicje ⌘

1. Do celów niniejszej dyrektywy ⌘ stosuje się następujące definicje ⌘:
 - a) „wspólnota lokalna stopnia podstawowego” oznacza jednostki administracyjne wymienione w załączniku I do niniejszej dyrektywy, które, zgodnie z przepisami ~~wewnętrznymi~~ każdego z państw członkowskich, mają organy wyłonione w powszechnych i bezpośrednich wyborach oraz są uprawnione do zarządzania w ramach kompetencji własnej, na poziomie podstawowej organizacji politycznej i administracyjnej, określonymi sprawami lokalnymi;
 - b) „wybory lokalne” oznaczają powszechne i bezpośrednie wybory, mające na celu wyłonienie członków samorządowych organów przedstawicielskich oraz – jeżeli tak przewidują przepisy państwa członkowskiego – kierownika i członków

samorządowych organów wykonawczych ☒ wspólnoty lokalnej ☒ stopnia podstawowego;

c) „państwo członkowskie miejsca zamieszkania” oznacza państwo członkowskie, w którym obywatel Unii ma miejsce zamieszkania, lecz którego nie jest obywatelem;

d) „państwo członkowskie pochodzenia” oznacza państwo członkowskie, ~~do którego przynależy~~ ☒ którego obywatelem jest ☒ dany obywatel Unii;

e) „~~lista~~ ☒ rejestr ☒ wyborców” oznacza oficjalny spis wszystkich wyborców uprawnionych do głosowania w danej wspólnotie lokalnej stopnia podstawowego lub w jednym z jej okręgów wyborczych, sporządzony i uaktualniany przez właściwy organ zgodnie z ~~ordynacją wyborczą~~ ☒ prawem wyborczym ☒ państwa członkowskiego miejsca zamieszkania lub rejestr ~~meldunkowy~~ ☒ ludności ☒, o ile zawiera on informacje o uprawnieniu do udziału w wyborach;

f) „dzień spełnienia wymogu” oznacza dzień lub dni, w których obywatele Unii muszą ~~spełnić~~ ☒ spełniać ☒ przesłanki, zgodnie z prawem państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, aby ~~móc~~ w tym państwie ~~wybierać lub być wybieranym~~ ☒ głosować lub kandydować w wyborach ☒.

g) „formalne oświadczenie” oznacza złożone przez zainteresowaną osobę oświadczenie, którego nieścisłości powodują, że osoba je składająca podlega karze zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego.

2. Państwo członkowskie powiadamia Komisję o zastąpieniu wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego wymienionej w załączniku ☒ I ☒, na podstawie zmiany przepisów prawa krajowego, inną wspólnotą, mającą kompetencje określone w ust. 1 lit. a), lub o zniesieniu; ~~lub o~~ ☒ albo ☒ ustanowieniu, na podstawie zmiany przepisów prawa krajowego, takiej wspólnoty.

↓ nowy

Komisja jest uprawniona do przyjmowania, zgodnie z art. 16, aktów delegowanych dotyczących zmiany załącznika I zgodnie z powiadomieniami otrzymanymi na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu.

↓ 94/80/WE (dostosowany)

⇒ nowy

~~W ciągu trzech miesięcy od otrzymania takiego powiadomienia w powiązaniu z oświadczeniem Państwa Członkowskiego, że żadne prawa przewidziane w niniejszej dyrektywie nie zostają naruszone, Komisja dokonuje dostosowania Załącznika, wprowadzając odpowiednie zmiany, wykreślenia lub uzupełnienia. Zmieniony w ten sposób Załącznik podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.~~

Artykuł 3

~~☒~~ Warunki regulujące prawo głosowania i kandydowania ~~☒~~

~~Oso~~~~ba, która w dniu spełnienia wymogu~~ ☒ Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania ma: ☒

- a) ☒ każdy, kto w dniu spełnienia wymogu ☒ jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 8 ☒ 20 ☒ ust. 1 ~~drugi~~ akapit ~~drugi~~ ~~Traktatu~~ ☒ TFUE ☒; oraz
- b) ☒ każdy, kto w dniu spełnienia wymogu ☒ nie jest obywatelem państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, ☒ lecz w każdym przypadku ☒ spełnia pozostałe warunki prawa głosowania i kandydowania w wyborach, jakie odnośnie państwo stawia swoim obywatelom.

~~ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania, zgodnie z niniejszą dyrektywą.~~

Artykuł 4

~~☒~~ Wymogi dotyczące okresu zamieszkania ~~☒~~

1. Jeżeli obywatele państwa członkowskiego miejsca zamieszkania mają prawo głosowania lub kandydowania w wyborach ~~jedynie~~ pod warunkiem pewnego minimalnego okresu zamieszkania na terytorium tego państwa, to uznaje się warunek ten za spełniony przez ~~uprawnionych do głosowania i~~ ☒ wyborców i osoby uprawnione do ☒ kandydowania ☒ w wyborach ☒ ~~w rozumieniu~~ ☒ zgodnie z ☒ art. 3, o ile mieli miejsce zamieszkania w innych państwach członkowskich przez równorzędny ~~okres~~ minimalny ~~okres~~ w innych państwach członkowskich.

2. Jeżeli obywatele państwa członkowskiego miejsca zamieszkania mogą, według przepisów prawa krajowego tego państwa, głosować i kandydować jedynie we wspólnocie lokalnej stopnia podstawowego, w której mają główne miejsce zamieszkania, to ~~uprawnieni do głosowania i~~ ☒ wyborcy i osoby uprawnione do ☒ kandydowania ☒ w wyborach ☒ ~~w rozumieniu~~ ☒ zgodnie z ☒ art. 3 podlegają temu warunkowi.

3. Ustęp 1 nie narusza przepisów prawa krajowego państw członkowskich, zgodnie z którymi wykonywanie prawa głosowania i kandydowania ~~przez każdego uprawnionego do głosowania i kandydowania~~ w określonej ~~społeczności~~ ☒ wspólnocie ☒ lokalnej stopnia podstawowego ~~lub w jednym z jej okręgów wyborczych~~ uzależnione jest od minimalnego okresu zamieszkania na obszarze tej wspólnoty.

Ponadto ust. 1 nie narusza przepisów prawa krajowego obowiązujących w chwili przyjęcia niniejszej dyrektywy, zgodnie z którymi wykonywanie prawa głosowania i kandydowania przez każdego uprawnionego do głosowania i kandydowania uzależnione jest od minimalnego okresu zamieszkania w części obszaru państwa członkowskiego, w której znajduje się dana wspólnota lokalna stopnia podstawowego.

Artykuł 5

☒ Brak uprawnień ☒

1. Państwa członkowskie miejsca zamieszkania mogą zastrzec, że ~~każdy~~ obywatel Unii, którego, ~~w wyniku~~ ☒ na mocy indywidualnego ☒ ~~odrębnego~~ wyroku lub ~~orzeczenia~~ wydanego ~~na gruncie prawa karnego lub cywilnego~~ ☒ w postępowaniu cywilnym lub karnym ☒ ~~państwa jego pochodzenia~~, pozbawiono prawa kandydowania w wyborach ☒ na podstawie prawa państwa członkowskiego pochodzenia ☒, nie może wykonywać tego prawa w wyborach lokalnych.

2. Kandydatura obywatela Unii w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania może być uznana za niedopuszczalną, o ile nie jest on w stanie przedstawić ~~dokumentów określonych~~ ☒ oświadczenia, o którym mowa ☒ w art. 9 ust. 2 lit. a) lub ~~oświadczenia~~ ☒ zaświadczenia, o którym mowa ☒ ~~określonego~~ w art. 9 ust. 2 lit. b).

3. Państwa członkowskie mogą zastrzec, że tylko ich obywatele mogą być wybierani na urząd kierownika organu wykonawczego, jego zastępcy lub członków kierowniczego kolegiального organu wykonawczego wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego, o ile osoby takie zostały wybrane do pełnienia takich urzędów przez okres trwania mandatu.

Państwa członkowskie mogą również zastrzec, że wykonywanie urzędu kierownika organu wykonawczego, jego zastępcy lub członków kierowniczego kolegiального organu wykonawczego wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego tymczasowo lub pełnienie stosownych obowiązków może być ograniczone jedynie do ich obywateli.

☒ Uwzględniając Traktat i ogólne zasady prawa ☒, państwa członkowskie ☒ mogą wprowadzić ☒ ~~podejmując~~ odpowiednie, konieczne i proporcjonalne środki celem zapewnienia, aby jedynie ☒ ich obywatele ☒ ~~przez ich obywateli sprawowane były~~ ☒ mogli sprawować ☒ urzędy ~~określone~~ ☒, o których mowa ☒ w ☒ akapicie ☒ pierwszym ~~akapicie~~ ~~względnie, aby jedynie ich obywatele, zgodnie z drugim akapitem,~~ ☒ bądź wykonywać ☒ ~~wykonywali~~ je tymczasowo lub pełnić stosowne obowiązki ☒ zgodnie z akapitem drugim ☒, biorą pod uwagę Traktat i ogólne zasady prawa.

4. Państwa członkowskie mogą również zastrzec, że obywatele Unii wybrani na członków ☒ samorządowych ☒ organów przedstawicielskich nie ~~będą brali~~ ☒ mogą brać ☒ udziału ani w wyznaczaniu delegatów do głosowania w ~~zgromadzeniu~~ ☒ organie ☒ parlamentarnym, ani w wyborach członków takiego ~~zgromadzenia~~ ☒ organu ☒.

Artykuł 6

☒ Zakaz łączenia funkcji ☒

1. Osoby uprawnione do kandydowania ~~w rozumieniu~~ ☒ zgodnie z ☒ art. 3 podlegają tym samym warunkom dotyczącym zakazu łączenia funkcji, ~~co,~~ ☒ jakie obowiązują ☒ według przepisów prawa krajowego państwa członkowskiego ~~ich~~ miejsca zamieszkania; ~~obowiązujące~~ w odniesieniu do obywateli tego państwa.

2. ☒ Ponadto ☒ państwa członkowskie mogą zastrzec, że sprawowanie ~~wybieralnego urzędu w organach samorządowych~~ ☒ mandatu przedstawicielskiego nadanego w wyborach lokalnych ☒ państwa członkowskiego miejsca zamieszkania nie może być łączone ze sprawowaniem urzędów w innych państwach członkowskich, które są porównywalne do urzędów, których łączenie jest zakazane w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

ROZDZIAŁ II

WYKONYWANIE PRAWA GŁOSOWANIA I PRAWA KANDYDOWANIA W WYBORACH

Artykuł 7

☒ Prawo wyboru państwa członkowskiego miejsca zamieszkania jako miejsca głosowania ☒

1. Wyborca ~~uprawniony do głosowania w rozumieniu~~ ☒ spełniający wymogi określone w ☒ art. 3 wykonuje prawo głosowania w wyborach lokalnych w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, o ile wyrazi taką chęć.

2. Jeżeli udział w wyborach w państwie członkowskim miejsca zamieszkania jest obowiązkowy, wyborcy uprawnieni do głosowania ☒ zgodnie z ☒ ~~w rozumieniu~~ art. 3, którzy zostali wpisani ~~na listę~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców, mają również obowiązek udziału w wyborach.

3. Państwa członkowskie, w których udział w wyborach nie jest obowiązkowy, mogą przewidzieć wpisanie ~~z urzędu~~ wyborców ☒ uprawnionych do głosowania zgodnie z ☒ ~~w rozumieniu~~ art. 3 ~~na listę~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców ☒ z urzędu ☒.

Artykuł 8

☒ Wpis do rejestru wyborców i skreślenie z tego rejestru ☒

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne działania w celu wpisania wyborcy ~~uprawnionego do głosowania~~ ☒ zgodnie z ☒ ~~w rozumieniu~~ art. 3 ~~na listę~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców w odpowiednim terminie przed dniem wyborów.

2. ~~W celu wpisania~~ ☒ Na potrzeby wpisu ☒ ~~na listę~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców wyborca uprawniony do głosowania ~~w rozumieniu~~ ☒ zgodnie z ☒ art. 3 przedstawia takie same dokumenty co wyborca mający obywatelstwo danego państwa.

Państwo członkowskie miejsca zamieszkania może również zażądać, aby wyborca ~~uprawniony do głosowania~~ ☒ zgodnie z ☒ ~~w rozumieniu~~ art. 3 przedstawił ważny dokument tożsamości oraz formalne oświadczenie, ~~określające jego obywatelstwo i adres w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania~~ ☒ ~~⇒ sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku II~~ ☒.

3. Wyborcy uprawnieni do głosowania ~~zgodnie z~~ ~~art. 3~~, którzy zostali wpisani ~~na listę~~ do rejestru wyborców w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, pozostają ~~na niej~~ w nim na tych samych warunkach ~~tak długo, jak~~ co ~~uprawnieni do głosowania~~ wyborcy mający obywatelstwo danego państwa, aż do czasu ich skreślenia ~~ich z urzędu~~ ze względu na niespełnianie przez nich warunków wykonywania prawa głosowania. ⇒ W przypadku gdy państwa członkowskie przewidują powiadamianie obywateli o skreśleniu ich z rejestru wyborców, przepisy te stosuje się również do wyborców uprawnionych do głosowania zgodnie z art. 3. ⇐

Wyborcy ~~uprawnieni do głosowania~~, którzy na własny wniosek zostali wpisani ~~na listę~~ do rejestru wyborców, mogą być również na własny wniosek z ~~listy tej~~ rejestru tego skreśleni.

Wyborcy ~~uprawnieni do głosowania~~, którzy przeniosą swoje miejsce zamieszkania do innej wspólnoty lokalnej stopnia podstawowego w tym samym państwie członkowskim, wpisywani są ~~na listę~~ do rejestru wyborców w tej ~~jednostce~~ wspólnocie lokalnej na takich samych warunkach jak wyborcy będący obywatelami tego państwa.

↓ nowy

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania, zgodnie z art. 16, aktów delegowanych dotyczących zmiany formy i treści wzoru formalnego oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu.

5. Nie naruszając przepisów państw członkowskich dotyczących prawa głosowania lub kandydowania ich obywateli, którzy mają miejsce zamieszkania poza terytorium tych państw, fakt wpisania wyborców uprawnionych do głosowania zgodnie z art. 3 do rejestru wyborców państwa członkowskiego miejsca zamieszkania nie powoduje skreślenia ich z rejestru wyborców państwa członkowskiego pochodzenia.

↓ 94/80/WE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł 9

~~Rejestracja jako kandydat~~

1. Składając wniosek o kandydowanie w wyborach, osoba uprawniona do kandydowania ~~w rozumieniu~~ zgodnie z art. 3 przedstawia takie same dokumenty co kandydat mający obywatelstwo danego państwa. Państwo członkowskie miejsca zamieszkania może również zażądać, aby osoba taka przedłożyła formalne oświadczenie, ~~określające jej obywatelstwo i adres w Państwie Członkowskim miejsca zamieszkania~~ ⇒ sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku III ⇐.

2. Państwo członkowskie miejsca zamieszkania może także zażądać od osoby uprawnionej do kandydowania ~~w rozumieniu~~ zgodnie z art. 3:

- a) stwierdzenia w formalnym oświadczeniu, ~~określonym w~~ przedkładanym zgodnie z ust. 1 ~~które przedstawia~~ wraz z wnioskiem o kandydowanie

w wyborach ~~lokalnych~~, że nie została pozbawiona prawa do kandydowania w państwie członkowskim ~~jej~~ pochodzenia;

b) w przypadku wątpliwości co do treści oświadczenia ~~określonego~~ ☐, o którym mowa ☐ w lit. a) ~~lub, jeżeli wymagają tego przepisy prawa krajowego Państwa Członkowskiego,~~ przedłożenia przed ☐ wyborami ☐ albo po wyborach zaświadczenia wydanego przez właściwy organ administracyjny państwa członkowskiego ~~jej~~ pochodzenia, potwierdzającego, że nie pozbawiono jej prawa do kandydowania w wyborach w tym państwie członkowskim lub że organowi temu nic nie wiadomo o pozbawieniu jej takiego prawa;

c) przedstawienia ważnego dowodu tożsamości;

d) stwierdzenia w formalnym oświadczeniu, ~~określonym w~~ ☐ przedkładanym zgodnie z ☐ ust. 1, że nie pełni ~~ona~~ urzędu, który objęty jest zakazem łączenia funkcji w rozumieniu art. 6 ust. 2;

e) podania ostatniego miejsca zamieszkania w państwie członkowskim ~~jej~~ pochodzenia, o ile ☐ miała ☐ takie miejsce zamieszkania ~~miała~~.

↓ nowy

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania, zgodnie z art. 16, aktów delegowanych dotyczących zmiany formy i treści wzoru formalnego oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 10

Szczególne sposoby głosowania

Państwa członkowskie, które umożliwiają swoim obywatelom głosowanie z wyprzedzeniem, głosowanie korespondencyjne oraz głosowanie elektroniczne i internetowe w wyborach lokalnych, zapewniają dostęp do tych sposobów głosowania na tych samych warunkach również wyborcom określonym w art. 3.

↓ 94/80/WE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł ~~11~~10

☐ Decyzja w sprawie rejestracji i środki prawne ☐

1. Państwo członkowskie miejsca zamieszkania informuje ~~w odpowiednim czasie~~ osobę zainteresowaną ☐ w odpowiednim czasie ☐ i przy użyciu jasnego i prostego języka ☐ o ~~czynnościach~~ ☐ decyzji ☐ podjętej w związku z jej wnioskiem o wpis ~~na listę~~ ☐ do rejestru ☐ wyborców lub o decyzji dotyczącej dopuszczenia jej wniosku o kandydowanie w wyborach.

2. W przypadku odmowy wpisania ~~na listę~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców lub odrzucenia wniosku o kandydowanie w wyborach ~~zainteresowana osoba~~ ☒ obywatel Unii ☒ jest uprawniony do skorzystania ze stosownych środków prawnych na podobnych warunkach, jakie przepisy państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przewidują dla wyborców ~~uprawnionych do głosowania i wyborców~~ ☒ osób ☒ uprawnionych do kandydowania w wyborach, ~~będących~~ ☒ którzy są ☒ obywatelami tego państwa.

↓ nowy

3. W razie błędów we wpisie do rejestru wyborców lub na listę kandydatów w wyborach lokalnych osoba zainteresowana jest uprawniona do skorzystania ze środków prawnych na takich samych warunkach, jakie przepisy państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przewidują dla wyborców i osób uprawnionych do kandydowania w wyborach, którzy są obywatelami tego państwa.

↓ 94/80/WE (dostosowany)

Artykuł ~~124~~

☒ Przekazywanie informacji ☒

↓ nowy

1. Państwa członkowskie wyznaczają krajowy organ odpowiedzialny za podejmowanie niezbędnych działań w celu zapewnienia, aby obywatele Unii będący obywatelami innego państwa członkowskiego byli terminowo informowani o warunkach i szczegółowych zasadach rejestracji jako wyborca lub kandydat w wyborach lokalnych.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organ wyznaczony zgodnie z ust. 1 bezpośrednio i indywidualnie przekazywał wyborcom i osobom uprawnionym do kandydowania w wyborach zgodnie z art. 3 informacje dotyczące:

- a) statusu ich rejestracji;
- b) daty wyborów oraz sposobu i miejsca głosowania, gdy informacje te będą dostępne;
- c) sposobów uzyskania dalszych informacji na temat organizacji wyborów, w tym listy kandydatów.

3. Informacje na temat warunków i szczegółowych zasad rejestracji jako wyborca lub kandydat w wyborach lokalnych oraz informacje, o których mowa w ust. 2, podaje się przy użyciu jasnego i prostego języka.

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, przekazuje się w jednym lub większej liczbie języków urzędowych przyjmującego państwa członkowskiego, a ponadto dołącza się ich tłumaczenie na co najmniej jeden inny język urzędowy Unii, który jest powszechnie rozumiany przez jak największą liczbę obywateli Unii Europejskiej mieszkających na

terytorium danego państwa, zgodnie z wymogami dotyczącymi jakości określonymi w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724⁸.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje na temat warunków i szczegółowych zasad rejestracji jako wyborca lub kandydat w wyborach lokalnych oraz informacje, o których mowa w ust. 2, były udostępniane osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym przy pomocy odpowiednich środków, sposobów i formatów komunikacji.

↓ 94/80/WE (dostosowany)
⇒ nowy

~~Państwo Członkowskie miejsca zamieszkania informuje w odpowiedniej formie i we właściwym terminie wyborców uprawnionych do głosowania i wyborców uprawnionych do kandydowania w rozumieniu art. 3 o warunkach i szczegółowych zasadach wykonywania prawa głosowania i prawa kandydowania w wyborach w tym państwie.~~

ROZDZIAŁ III

ODSTĘPSTWA I PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Artykuł ~~13~~¹²

~~⊗~~ Odstępstwa ~~⊗~~

1. ~~Jeśli w dniu 1 stycznia 1996 r.~~ ~~⊗~~ Jeżeli ~~⊗~~ w danym państwie członkowskim odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, mających miejsce zamieszkania w tym państwie, ale niebędących jego obywatelami, przekracza 20 % ogólnej liczby obywateli Unii, ~~⊗~~ będących obywatelami danego państwa i innych państw członkowskich ~~⊗~~, w wieku uprawniającym do głosowania, którzy mają miejsce zamieszkania w tym państwie, to takie państwo członkowskie może, w drodze odstępstwa od przepisów niniejszej dyrektywy:

- a) przyznać prawo głosowania tym wyborcom uprawnionym do głosowania ~~w rozumieniu~~ ~~⊗~~ zgodnie z ~~⊗~~ art. 3, którzy ~~w tym państwie członkowskim~~ mają miejsce zamieszkania w tym państwie członkowskim przez pewien ~~okres~~ minimalny okres, który nie może być ustalony na okres dłuższy niż ten, na który wybierany jest ~~przedstawicielski organ~~ samorządowy organ przedstawicielski;
- b) przyznać prawo kandydowania tym ~~wyborcom~~ ~~⊗~~ osobom ~~⊗~~ uprawnionym do kandydowania w wyborach ~~w rozumieniu~~ ~~⊗~~ zgodnie z ~~⊗~~ art. 3, ~~które~~ ~~którzy~~ ~~w tym państwie członkowskim~~ mają miejsce zamieszkania w tym państwie członkowskim przez pewien ~~okres~~ minimalny okres, który nie może być ustalony na

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1).

okres dwukrotnie dłuższy niż ten, na który wybierany jest ~~przedstawicielski organ~~ samorządowy organ przedstawicielski; oraz

c) ~~podjąć~~ ☒ zastosować ☒ właściwe środki w odniesieniu do składu ☒ list ☒ kandydatów ~~na listach~~, zwłaszcza celem ~~ułatwienia~~ ☒ zwiększenia ☒ integracji obywateli Unii będących obywatelami innego państwa członkowskiego.

2. Królestwo Belgii może, w drodze odstępstwa od przepisów niniejszej dyrektywy, stosować przepisy ust. 1 lit. a) do ograniczonej liczby wspólnot lokalnych, których listę powinno przedstawić co najmniej rok przed wyborami w tych wspólnotach lokalnych, co do których obowiązywać będzie odstępstwo.

3. Jeżeli ~~według stanu na dzień 1 stycznia 1996 r.~~ przepisy prawne państwa członkowskiego przewidują, że obywatele innego państwa członkowskiego, którzy mają w nim miejsce zamieszkania, mają prawo głosowania w wyborach do parlamentu narodowego tego państwa oraz mogą być w tym celu wpisani ~~na listy~~ ☒ do rejestru ☒ wyborców tego państwa na dokładnie tych samych warunkach co wyborcy będący obywatelami tego państwa, to pierwsze z ~~wymienionych~~ ☒ tych ☒ państw członkowskich może, w ~~odstępstwie~~ ☒ drodze odstępstwa ☒ od niniejszej dyrektywy, nie stosować art. 6–11 do takich obywateli.

4. Co sześć lat ⇨ po wejściu w życie niniejszej dyrektywy ⇐ Komisja ~~przedłoży~~ ☒ przedkłada ☒ Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ~~do dnia 31 grudnia 1998 r., a następnie co sześć lat~~ sprawozdanie, w którym rozważa, czy ~~przyczyny uzasadniające~~ odstępstwo ~~udzielone~~ ☒ przyznane ☒ odnośnym państwom członkowskim zgodnie z art. ~~8b~~ ☒ 22 ☒ ust. 1 ~~Traktatu~~ ☒ TFUE jest ☒ nadal ~~istnieją~~ ☒ uzasadnione ☒ oraz w razie potrzeby proponuje dokonanie wszelkich niezbędnych dostosowań. Państwa członkowskie korzystające z odstępstw na podstawie ust. 1 i 2 udzielają Komisji wszelkich niezbędnych informacji.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł ~~1413~~

☒ Sprawozdawczość ☒

↓ nowy

1. W ciągu trzech lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co cztery lata, państwa członkowskie składają Komisji sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy na swoim terytorium, w tym ze stosowania art. 5 ust. 3 i 4. Sprawozdanie takie zawiera dane statystyczne dotyczące udziału wyborców i kandydatów – zgodnie z art. 3 – w wyborach lokalnych oraz podsumowanie działań podjętych w tym zakresie.

↓ 94/80/WE (dostosowany)
⇒ nowy

⇒ 2. W ciągu pięciu lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co pięć lat, ⇨ Komisja ~~na podstawie niniejszych przepisów przedstawi~~ przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ~~w ciągu roku od przeprowadzenia wyborów lokalnych we wszystkich Państwach Członkowskich sprawozdanie na temat ze~~ stosowania niniejszej dyrektywy, ~~włączając w to zmiany w elektoracie, które wystąpiły od chwili wejścia w życie niniejszej dyrektywy, oraz w miarę potrzeby proponuje stosowne dostosowania~~ ⇨ m.in. w oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu ⇨.

↓ nowy

Artykuł 15

Ocena

W ciągu dwóch lat od wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2029 r. Komisja dokona oceny stosowania niniejszej dyrektywy i sporządzi sprawozdanie oceniające postępy w osiągnięciu zawartych w niej celów.

Artykuł 16

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 2, 8 i 9, powierza się Komisji na czas nieokreślony od wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 2, 8 i 9, może zostać w dowolnej chwili odwołane przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 2, 8 i 9 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Rada nie wyraziła sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno

Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

↓ 94/80/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~17~~4

⊠ Transpozycja ⊠

1. Państwa członkowskie ~~wprowadzą~~ ⊠ wprowadzają ⊠ w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania ⇒ art. 8 ust. 2, 3 i 5, art. 9 ust. 1 i 2, art. 10, art. 11 ust. 1 i 3, art. 12, art. 14 i załączników I, II i III do dnia 31 grudnia 2023 r. ⇐ ~~niniejszej dyrektywy przed dniem 1 stycznia 1996 r. oraz~~ Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję ⊠ przekazują one Komisji tekst tych przepisów ⊠.

⊠ Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie ⊠ ~~Wspomniane środki~~ zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. ⊠ Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektywy lub dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą odczytuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. ⊠ ~~Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie~~ ⊠ Sposób dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określany jest przez państwa członkowskie ⊠.

⊠ 2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy. ⊠

⊠ Artykuł 18 ⊠

⊠ Uchylenie ⊠

⊠ Dyrektywa 94/80/WE, zmieniona aktami wymienionymi w załączniku IV część A, traci moc ze skutkiem od dnia 31 grudnia 2023 r. bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku IV część B. ⊠

⊠ Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku V. ⊠

Artykuł ~~19~~5

⊠ Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania ⊠

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym ~~Wspólnot Europejskich~~* ⊠ *Unii Europejskiej* ⊠.

☒ Art. 1–7, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 2 oraz art. 13 stosuje się od dnia 31 grudnia 2023 r. ☒

Artykuł ~~2046~~

☒ *Adresaci* ☒

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*